

Pokyny jak vypracovat seminární práci

Seminární práce z literatury je hodnocena ze tří hledisek.

- 1) stránka formální
- 2) stránka jazyková
- 3) stránka obsahová

Aby bylo možné práci přijmout, je nutné, aby vyhověla ve všech třech hlediscích.

1) stránka formální

Student vypracuje seminární práci v rozsahu 3 normostran tj. 3x 1800 úhozů (i s mezerami). Počet úhozů lze zjistit v aplikaci Word na „Soubor, Vlastnosti, Statistické údaje“. Tomuto odpovídá rozložení stránky v písmu Times New Roman velikosti 12 a řádkování 1,5 (úprava v oddílu Formát).

Samotná práce je rozdělena do odstavců (nezapomenout na odskočení začátku odstavců pomocí jednoho úhozu tabulátorem). Pro estetičtější účinek je vhodné celý text práce zarovnat do bloku (fcí odstavec). Název práce je vyznačen tučně, stejně jako názvy jednotlivých kapitol (vše jednobarevně, tj. černou barvou). Titulky mohou být pro přehlednost napsány větší (ale úměrnou velikostí písma. Např. 14).¹ Mezerami jsou odděleny jen jednotlivé části práce (znovu platí pravidlo úměrnosti).

Názvy uměleckých děl je nutno v textu vyznačit *kurzívou*. V případě, že to není možné (například když je text psán rukou), je nutné je vložit do „ uvozovek“. Francouzské uvozovky vypadají takto: « » a na rozdíl od českých jsou od textu z obou stran odděleny mezerou. Z obou stran jsou ve francouzském textu oddělena mezerou také některá interpunkční znaménka (; ? !). Uvozovkami či kurzívou musí být v textu uvedena jakákoli doslovná citace. Zdroj citace musí být uveden např. v poznámce pod čarou² nebo ihned za citací (ZBÍRAL, 2009, 62). Pokud se na stejné straně opakuje citace ze stejného zdroje, již ji nevypisujeme celou, ale pouze na ni odkážeme (*idem*).³ Parafráze cizího textu nebo informace z něj čerpané musí být v textu jasně vyznačeny např. poznámkou pod čarou⁴ nebo opět ihned za parafrází (viz ZBÍRAL, 2009). Všechny citace uvedené v textu musí být uvedené v bibliografii (tam na

¹ Naopak poznámky pod čarou bývají psány menším písmem, tj. 10

² ZBÍRAL, R. *Příručka psaní seminárních a jiných vysokoškolských odborných prací*. Praha : Linde Praha, 2009. s 52.

³ *idem* / *ibid* / *tamtéž* /

⁴ *viz* / *srovnej* / *Cf* /

rozdíl od textu uvádíme celkový počet stran publikace). Student nezapomene k práci připojit bibliografii všech použitých zdrojů. Bibliografie musí být uvedena v souladu s normou.⁵

Jakékoli opominutí citovaného zdroje (citace textu bez uvozovek, nebo zřetelné neuvedení zdroje) je považováno za plagiátorství. Plagiátorství i neúmyslné může být důvodem k okamžitému neudělení zápočtu či dokonce předmětem zahájení kárného řízení.

Student by neměl s formálními úpravami práce začínat až po dokončení její obsahové podoby. Průběžné úpravy textu jsou vhodné, protože předcházejí různým opomenutím a hlavně, nedochází u nich k nenávratným změnám (např. ztráta přízvuků, atd., automatické přepisy slov, atd.). Když je práce dokončena z obsahového hlediska, je znovu potřeba formální stránce věnovat pozornost a text po stránce formální překontrolovat a sjednotit. Nakonec je nutno překontrolovat přebytečné mezery v textu (Vybrat vše, Najít a nahradit, Najít, Více, Zvláštní, Libovolný znak – po tom vyznačit do okénka dvě mezery, vložit další Libovolný znak a dát vyhledat, u některých typů Wordu lze použít i funkci najít a nahradit vše). Stejně tak je možné vyhledávat chybějící mezery mezi koncem a začátkem vět, atd.

Student nezapomene svou práci podepsat a opatřit celým kódem předmětu, do kterého práci vypracoval.

Pro hlubší pochopení problematiky doporučujeme absolvování předmětu FJBV_MZP Jak psát závěrečnou práci.

2) stránka jazyková

Student musí vypracovat práci na odpovídající jazykové úrovni. V bakalářském studiu to znamená, že jeho písemný projev musí odpovídat na počátku úrovni B1 a na konci studia úrovni B2 Evropského rámce pro jazyky. Pokud student dostane práci k přepracování z důvodu jazykové nedostatečnosti, musí svou práci znovu pečlivě projít. Opravené chyby a nové formulace je v opraveném exempláři práce nutno viditelně vyznačit. Nelze se spoléhat

⁵ Viz např.: BOLDIŠ, Petr. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2. Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů*. Verze 3.0 (2004). c 1999–2004, poslední aktualizace 2004-11-11 [cit. 2010-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.

pouze na chyby vyznačené vyučujícím! Vyučující není automatický jazykový korektor a jeho hlavním úkolem je posouzení obsahu práce a ne oprava všech jazykových a formálních nedostatků.

Pro odstranění co největšího počtu chyb je nutné používat jazykový korektor, který ale vyhledá jen jejich mizivou část. Následně je potřeba text vytisknout a pečlivě pročíst (nejlépe nahlas). Potom je vhodné jej dát přečíst někomu jinému. Následně si jej s odstupem přečíst ještě jednou (vytisknout a znovu přečíst po všech provedených opravách!)

3) stránka obsahová

Při každé zadané seminární práci z literatury si student vyhledá jak knihu, která je předmětem seminární práce, tak sekundární literaturu, která se k danému autorovi, dílu a celému období vztahuje.

Je vhodné ještě před začátkem četby samotného díla seznámit se nejprve alespoň zběžně s autorem, celým jeho dílem a obdobím, ve kterém tvořil, aby si student udělal alespoň základní představu, na které momenty se při četbě soustředit.

Následně student pečlivě přečte vybrané dílo a při četbě si dělá poznámky, které mu následně budou k užítku při psaní seminární práce. Seminární práci následně vypracuje dle pokynů vyučujícího. Je nutné si uvědomit, že základem seminární práce z literatury je především rozbor díla samotného. Životu autora a popisu období, ve kterém tvořil, je třeba věnovat pozornost, ale tyto nemohou práci dominovat.

Student si tedy vybere jedno francouzsky psané dílo vybraného autora (ne překlad) a pokusí se jej analyzovat z hlediska estetického ideálu dané epochy. V seminární práci rozebere pásmo postav (charakteristika hlavních postav, jak autor s postavami pracuje), času (jakým způsobem autor pracuje s časem vyprávění) a děje (jak je děj v díle členěn a jaké efekty to přináší). Viz například přednášky z předmětu Teorie literatury.

V úvodu své práce student nastíní předmět své seminární práce a postup, jakým bude s danou tematikou pracovat. Následně ve stručnosti představí autora a dobu (vše ve spojitosti s konkrétním dílem) a potom se bude věnovat samotné analýze jednotlivých prvků. V závěru (nebo i v dílčích závěrech) nezapomene popsanou tematiku shrnout a vyvodit ze své analýzy závěry. Veškeré citace nebo odkazy, které student ve své práci použije, musí být do textu ústrojně včleněny a musí mít s prací samotnou jasnou souvislost. Práce by měla obsahovat studentovy vlastní myšlenky. Ty ale musí být opřeny o předchozí studium sekundární literatury a vlastní práci se studovaným textem.

Závěrem

Seminární práce má sloužit studentovi pochopit, jak psát odborný text. Nejlepším vzorem je samozřejmě četba jiných odborných textů (ne pouze učebnic), které kromě formálních záležitostí pomohou studentovi vštípit si i základní odbornou terminologii a soustavnější četbou načerpat i základy stylistiky odborného jazyka. Proto je vhodné v čítárně knihovny čas od času prostudovat odborné časopisy s příslušnou tematikou, nebo je možné si v knihovně vypůjčit např. sborníky z konferencí či odborné monografie.

Příklady citací a bibliografických údajů:

Le mouvement symboliste

Nous plaçons le symbolisme à la deuxième moitié du XIXème siècle. Il se forme comme une réaction à la réalité austère du mouvement naturaliste. Le mouvement symboliste auquel G. Moreau est généralement rattaché se donne donc le but de montrer à l'aide d'un symbole ce qui reste imperceptible en réalité. De s'approcher de l'irréel, montrer des émotions, la spiritualité, l'âme et l'imagination. Le symbole qui cache le sens, qui pousse le spectateur à deviner, à se demander, à réfléchir et surtout à éprouver. Il est symptomatique pour les symbolistes qu'au lieu de suivre un manifeste ou un personnage, chacun entre eux crée individuellement, c'est pourquoi leurs œuvres sont si différents les uns vis-à-vis des autres. Cela vient de la nature même du symbolisme - les impressions subjectives ne peuvent pas être représentées d'une seule manière par plusieurs personnes, même s'il y existe des thèmes communs.

Bien que dans des manuels et des traités sur G. Moreau, il soit toujours mentionné comme un représentant du symbolisme, il faut se rendre compte qu'il est compliqué de trouver la ligne de ses prédécesseurs et successeurs. Nous avons plutôt l'impression qu'il reste en dehors d'une telle conception de l'art. Cela ne veut pas dire non plus qu'il n'ait pas eu d'influence sur les autres artistes, au contraire, son style attirait beaucoup d'autres parmi lesquelles nous pouvons citer G. Desvallières avec *L'Orgie* (1897) et aussi P. de Chavanne avec *Le Rêve* (1883) ou P. Marcel-Béronneau. D'ailleurs Moreau même ne se serait pas caractérisé comme un symboliste, sûrement il n'aurait pas cédé à une telle simplification de son œuvre.

Amy Dempsey (2005) dit par rapport aux mouvements du XIXème siècle que certains tableaux ont pu être considérés comme symbolistes selon leur contenu, décadents pour ses sujets et d'Art nouveau par rapport aux lignes de peinture. Pour l'appliquer à G. Moreau, nous trouvons aussi un peu de décadence dans *Dionède dévoré par ses chevaux* (1865) ou *Les Prétendants* (1852-1882) mélangé comme par exemple avec le symbolisme. Sur quelques tableaux nous trouvons même de l'abstraction dans *Tentation de saint Antoine, Près des eaux* (1896) et bien d'autres ébauches encore.

Nous avons brièvement présenté G. Moreau et son œuvre afin que nous puissions continuer avec l'analyse de ses thématiques qui nous permettra par la suite de nous concentrer sur son influence sur la littérature. Comme nous avons essayé de montrer, G. Moreau ne porte pas seulement l'étiquette d'un peintre symboliste mais nous pouvons observer dans ses peintures d'autres tendances. Cela se révélera clairement dans l'autre partie de notre travail quand nous observerons que ce n'était pas seulement les écrivains et les poètes symbolistes qui se sont inspirés par lui mais les auteurs appartenant aux divers courants littéraires.

La thématique

Ce n'est pas l'originalité du choix des sujets qui fait l'œuvre de G. Moreau exceptionnelle, c'est la nouveauté de ses interprétations ainsi que son goût pour les arabesques et pour la richesse orientale que ses œuvres présentent.

Sur les toiles de G. Moreau nous pouvons retrouver deux axes principales de ses inspirations - la mythologie grecque et les figures bibliques. Nous présenterons ici seulement les œuvres qui joueront après un rôle dans la littérature.

Nous pouvons répartir ses motifs dans différents domaines dans le but de répondre aux objectifs de ce travail. Premièrement, nous traiterons les sujets de la Bible qui apparaissent chez G. Moreau, que nous retrouvons d'ailleurs assez souvent chez les autres peintres européens. Deuxièmement nous nous intéresserons aux mythes antiques qui sont présents sur ses tableaux. Tout cela en tentant compte de la liaison de la peinture de Moreau.

Même s'il y existe bien d'autres répartitions comme celle de Léonce Bénédict qui propose ce modèle: « Ces sujets peuvent se répartir sans trop d'arbitraire en quatre catégories : 1° le *Cycle de l'Homme*; 2° le *Cycle de la Femme*; 3° le *Cycle de la Lyre*; 4° une catégorie de

hautes généralités se rattachant indistinctement à l'ensemble de son inspiration dans laquelle on pourrait encore trouver une sorte de *Cycle de la Mort*. » (1998, p. 17) Nous recourons à la division mentionnée précédemment, car elle correspond le mieux à nos besoins d'analyse des sujets d'inspiration pour G. Moreau qui sont ensuite liés avec la littérature.

La majorité de l'ensemble des œuvres de G. Moreau est conservée depuis l'année 1903 jusqu'à aujourd'hui dans son ancienne maison qui a été transformée en musée selon ses souhaits. En rentrant au musée, nous constatons que le nombre de toiles est considérable, car il comprend « 15 000 dessins, environ 800 peintures et 350 aquarelles, 3 000 photographies et gravures. » (Alincourt d' & Fayol, 2015, p. 13) Parmi ses nombreux dessins et peintures nous pouvons trouver aussi des sculptures en cire de petite taille. Nous ne pouvons pas omettre non plus ses illustrations des *Fables* de la Fontaine.

En littérature Salomé a fait l'objet de plusieurs récits, parmi ceux qui l'ont travaillés le sujet étaient: Mallarmé, Banville, Swinburne, Flaubert, Huysmans, Laforgue, Wilde. En musique c'était: Strauss, Massenet, Schmitt. Bien sûr que cette liste n'est point complète. Par rapport à telle popularité de princesse juive Marchal Bertrand dit que : « S'il est un personnage privilégié de l'imaginaire symboliste, et plus largement de la fin de siècle, c'est bien celui de Salomé, la danseuse orientale. [...] Poètes, romanciers, peintres et musiciens, [...] ont été fascinés par l'épisode biblique de la danse de Salomé et de la décollation de Jean-Baptiste. » (1993, p. 100) et Bertrand continue un peu plus loin dans le texte: « Si l'avatar le plus célèbre aujourd'hui du mythe, et le premier en date si l'on excepte *Atta Troll* de Heine (1847), est l'*Hérodiade* de Mallarmé, c'est moins à celui-ci qu'en est due la fortune au temps du symbolisme qu'à Flaubert et Gustave Moreau. » (1993, p. 101) Il s'ensuit que Gustave Moreau a joué le rôle primordial parmi ceux qui se sont intéressés au mythe de Salomé.

Salomé dans la Bible

Afin de mieux analyser la conception de G. Moreau, nous consulterons la source initiale (*Nouveau Testament*) qui dit ceci par rapport à Salomé: « Or, comme Hérode célébrait son anniversaire de naissance, la fille d'Hérodiade a dansé en public et a plu à Hérode au point qu'il s'est engagé par serment à lui donner ce qu'elle demanderait. Endoctrinée par sa mère, elle lui dit : « Donnez-moi ici, sur un plat, la tête de Jean le Baptiste. » Le roi a été contristé, mais, à cause de ses serments et des convives, il a commandé de la lui donner et a envoyé

décapiter Jean dans la prison. Sa tête a été apportée sur une plate et donnée à la jeune fille, qui la porta à sa mère. » (Matthieu, 14, 6-11) Maintenant nous présenterons les peintures choisies de G. Moreau et éventuellement les consulterons avec les sources originelles.

Huysmans (1848 et 1907) n'est pas seulement un écrivain mais aussi un critique d'art. Il a écrit par exemple des articles en faveur d'Emile Zola, chef du mouvement naturaliste. Il était aussi employé au ministère de l'Intérieur. Il a commencé comme naturaliste, puis avec *À rebours* il a glissé vers la décadence et plus tardivement nous pouvons nous apercevoir que ses textes sont influencés par sa conversion vers le christianisme. Comme son héros principal du roman *À rebours*, Huysmans lui aussi a éprouvé la névrose et sa maison de convalescence sert comme modèle pour son roman. (Chronologie, en ligne)

« **Le Nubien:** *Les dieux de mon pays aiment beaucoup le sang. Deux fois par an nous leur sacrifions des jeunes hommes et des vierges : cinquante jeunes hommes et cent vierges. Mais il semble que nous ne leur donnons jamais assez, car ils sont très durs envers nous.*

Le Cappadocien: *Dans mon pays il n'y a pas de dieux à présent, les Romains les ont chassés. Il y en a qui se disent qu'ils se sont réfugiés dans les montagnes, mais je ne le crois pas. Moi, j'ai passé trois nuits sur les montagnes, les cherchant partout. Je ne les ai pas trouvés. Enfin; je les ai appelés par leurs noms et ils n'ont pas paru. Je pense qu'ils sont morts.*

Premier soldat: *Les Juifs adorent un dieu qu'on ne peut pas voir. » (Wilde, 1993, p.*

53)

Bibliographie

La Bible de Jérusalem (2009) Paris: Les Editions du Cerf.

Alexander, M. (2000). *A history of English Literature*, New York: Palgrave Macmillan.

Alincourt d', N. & Fayol, A. (2015). *Entretien avec Marie-Cécile Forest, directrice du musée Gustave Moreau*. Dossier de l'Art: Gustave Moreau, L'artiste et son musée. N°225. Dijon: Éditions Faton.

Bénédite, L. (1899). *L'idéalisme en France et en Angleterre*, Gustave Moreau & E. Burne-Jones. La Rochelle: Rumeur des Ages.

- Dempsey, A. (2005). *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním* (2. vyd.). Praha: Sloart.
- Fischer, J. (1976). *Dějiny francouzské literatury 19. a 20. století*. Praha: Academia.
- Heredia, J.-M. (1981). *Les Trophées. Edition présentée, établie et annotée par Anne Bouvier Cavoret*. (Paris): Gallimard.
- Huysmans, J.-K. (1984). *À rebours*. Établi et annoté par Marc Fumaroli. (2ème éd.) Paris: Gallimard.
- Larroumet, G. (1904). *Derniers portraits*. Paris: Hachette et Cie.
- Lorrain, J. (1897). *L'Ombre ardente*. Paris: E. Fasquelle.
- Lorrain, J. (1882). *Le Sang des Dieux*.
- Marchal, B. (1993). *Lire le symbolisme*. Paris : Dunod.
- Peck, J. & Coyle, M. (2002) *A Brief History of English Literature*. New York: Palgrave.
- Proust, M. (2008) *Trois notes sur le "pays mystérieux" de Gustave Moreau*. La Rochelle: Rumeur des âges.
- Sander, A. (2004). *English literature*. 3th editon. New York: Oxford University press.
- Šrámek, J. (1997). *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia.
- Walbecq, E. (2004) *Correspondance Jean-Lorrain-Joris-Karl Huysmans suivie de poèmes, dédicaces et articles*. Charente: Editions du Lérot.
- Wilde, O. (1993) *Salomé*. Préface, notes, dossier, chronologie et bibliographie mis à jour par Pascal Aquien. Paris: Flammarion.

Documents consultés en ligne

Jason, Mythologica [en ligne] (2001-2017). [cit. 2018-01-28]. Disponible sur:
<http://mythologica.fr>

Héraclès, Mythologica [en ligne] (2001-2017). [cit. 2018-01-28]. Disponible sur:
<http://mythologica.fr>

King, B., Huysmans. org. [en ligne] (2008). [cit. 2018-02-09]. *Chronologie*. Disponible sur: <http://www.huysmans.org/fr>

Mortelette, Y. [en ligne] (2009). [cit. 2018-03-07] *José-Maria de Heredia et Gustave Moreau. Correspondance inédite. Essays in French Literature and Culture*. No. 46. Disponible sur: <https://search.informit.com>

Mortelette, Y. [en ligne] (2011). [cit. 2018-03-16]. *La naissance d'une vocation poétique: les lettres inédites de José-Maria de Heredia à sa mère*. Presses universitaires de Rennes. Disponible sur: <http://books.openedition.org>

Pellerin, G. [en ligne] (1985). [cit. 2018-03-22]. J.-K. *Huysmans. Gustave Moreau, Détail (1884). Études françaises*. Les Presses de l'Université de Montréal. Disponible sur: <https://www.erudit.org/fr>

Thuleen, N. [en ligne]. [cit. 2018-02-24]. *Salomé: A Wildean Symbolist drama*. Disponible sur: <http://www.nthuleen.com>